





YENİDEN REFAH

EKONOMİK İŞLER BAŞKANLIĞI

EKONOMİK BÜLTEN

01 HAZİRAN 2020

 / @RefahEkonomi

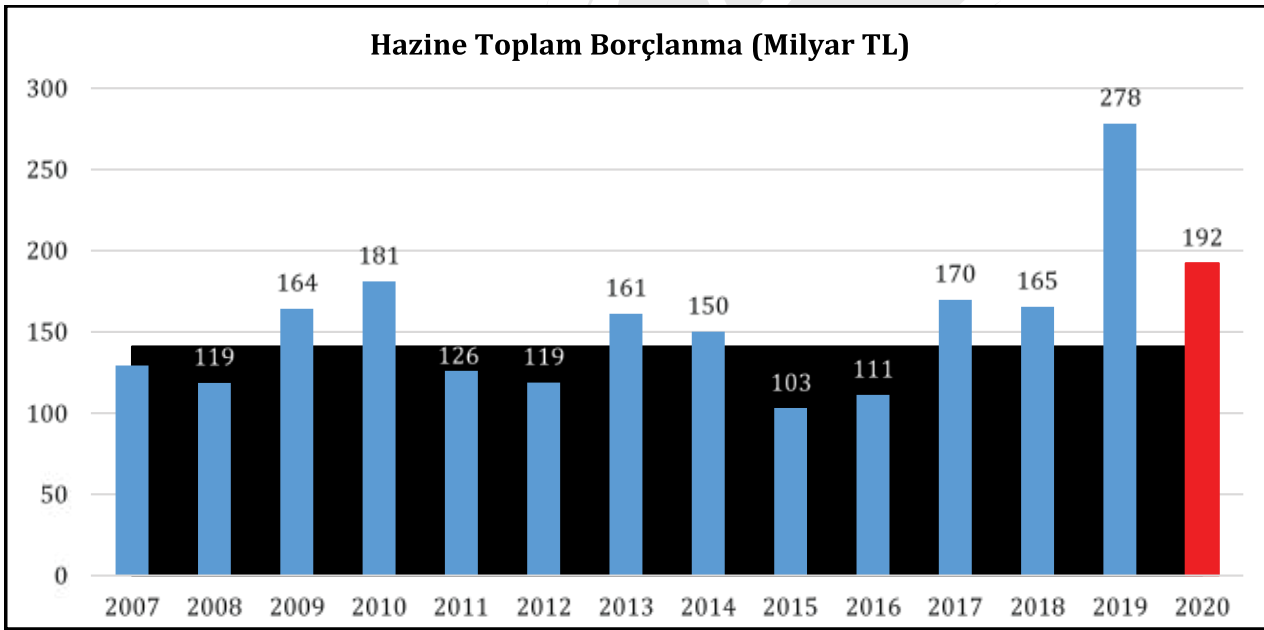
 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

Ekonomik Kaynak Arayışında Çıkmaz Sokak: Borçlanma

Yapısı gereği önceden öngörülebilmesi mümkün olmayan Koronavirüs salgını, Türkiye ekonomisinin önce durmasına sonra da krize girmesine sebep olmuştur. Türkiye, eşzamanlı yaşanan arz ve talep şoklarına ekonomik ve finansal olarak hazırlıksız yakalanmıştır. Koronavirüs salgınıyla mücadelede sağlık alanında yapılması gerekenlerin tamamını başarıyla uygulayarak salgını kontrol altına almayı başaran hükümet maalesef aynı kararlılığı ve ciddiyeti ekonomi alanında gösterememiş, dolayısıyla her geçen gün ekonomik kriz derinleşmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ısrarla ekonominin yapısal problemlerini görmezden gelmekte ve çözümü yanlış yerde aramaya devam etmektedir. Böylece krizin daha da derinleşmesine bizzat bakanlık sebep olmaktadır. Zaten Ak Parti Hükümetleri döneminde birikmiş ağır borç yükünü çeviremeyen Türkiye ekonomisini Hazine ve Maliye Bakanlığı borçlanmayla kurtaracağını zannetmekte ve her geçen gün yeni yeni borçlandırma yöntemleri geliştirmektedir. Berat Albayrak bakanlık görevinde henüz iki yılını doldurmadan 22 aylık görev süresinde 556,5 Milyar TL borçlanma gerçekleştirerek Türkiye Cumhuriyeti tarihinde rekor kırmıştır. Bakanlık ne yaptığını bilmemektedir, Cumhurbaşkanı yanlış yönlendirmektedir, yangına benzin dökmektedir. Bu uygulamaların ekonomik sonucunu öngörmek mümkündür: Türkiye ekonomisinde çarklar kısa süreli konjonktürel olarak değil, kalıcı olarak duracaktır.

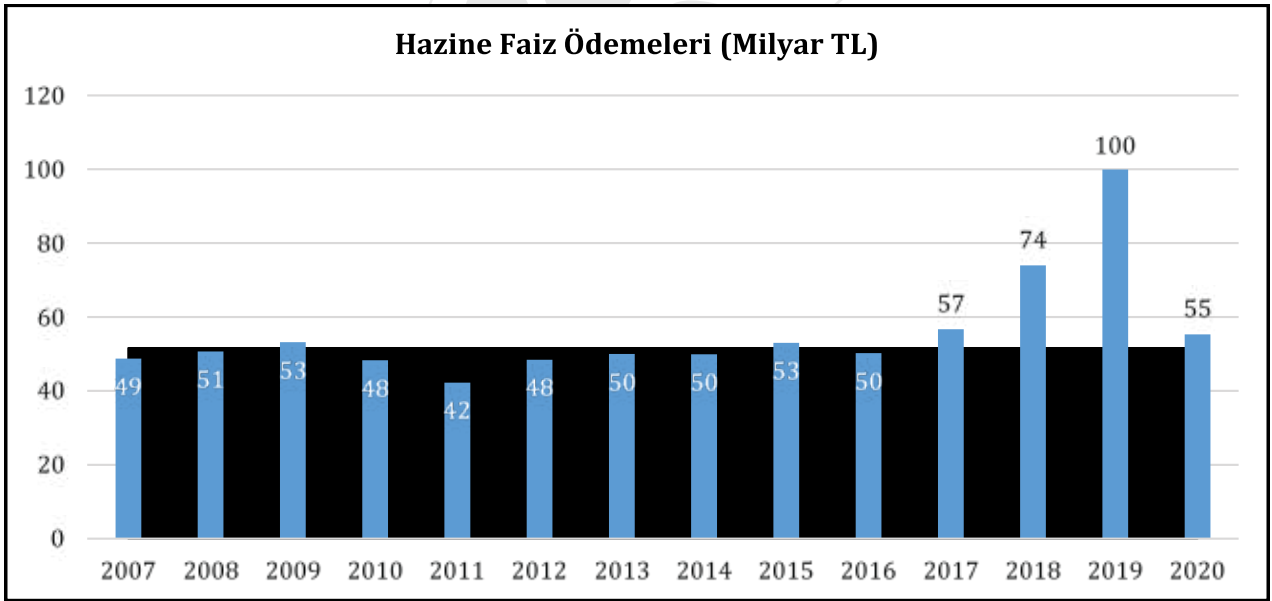


Grafik-1: (Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Ak Parti Hükümetleri döneminde yapılan toplam (iç ve dış) borçlanma Grafik-1’de gösterilmektedir. Siyah alan bu süreçte yapılan ortalama borçlanmayı (140 Milyar TL) göstermektedir. Grafikten net bir şekilde görüldüğü üzere, 2017 yılından sonra hükümetin yanlış ekonomi ve maliye politikalarının sonucu olarak borçlanma kontrolden çıkmış ve 2019 yılında Berat Albayrak bir yıl içerisinde Hazineyi 278 Milyar TL borçlandırmıştır. İlan edilmiş bir kriz dönemi olmayan 2019 yılında yapılan 278 Milyar TL’lik rekor borçlanma 2008 ve 2009 kriz yıllarında yapılan borçlanmanın toplamına neredeyse denk gelmektedir. Bu bir yıllık borçlanma rakamı 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası dönemde yapılan iki yıllık borçlanmadan daha fazladır.

Maalesef rekor bununla da sınırlı kalmıyor. İfade ettiğimiz gibi Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanını yanıltmakta ve yangına benzin dökmektedir. Bakanlığın yanlış ekonomi ve finans politikalarının sonucu olarak 2020 yılının ilk 4 ayında 192 Milyar TL borçlanma yapılmıştır. Sadece 4 aylık dönemi kapsayan bu rakam bu haliyle geçmiş bir yıllık borçlanma rakamlarından fazladır. Örneğin; 2009 ekonomik krizi döneminde bir yıl içerisinde Hükümet toplam 164 Milyar TL borçlanmış, 2020 yılında ise sadece 4 ayda 192 Milyar TL borçlanmıştır. Maalesef bu gidişle 2020 yılında yeni bir rekor, geleceğimizi mahvedecek bir rekor bizi beklemektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının kontrolsüz ve pervasızca yaptığı borçlanmanın bedelini millet olarak hepimiz ödüyoruz. Her sene devlet bütçesinden daha fazla kaynak borcumuza karşılık faiz ödemesiyle hiçbir emek harcamayan sermaye sahiplerine aktarılmaktadır. Berat Albayrak çocuklarımızın eğitimine harcanması gereken kaynakları faiz ödemelerine aktarıyor, sonrada TV reklamlarına çıkarak çocuklarımıza yazılımcı eğitimi vereceğini söylüyor. Hazine ve Maliye Bakanının görevi eğitim vermek değil, eğitim için gerekli kaynakları borç almadan hazırlamaktır.

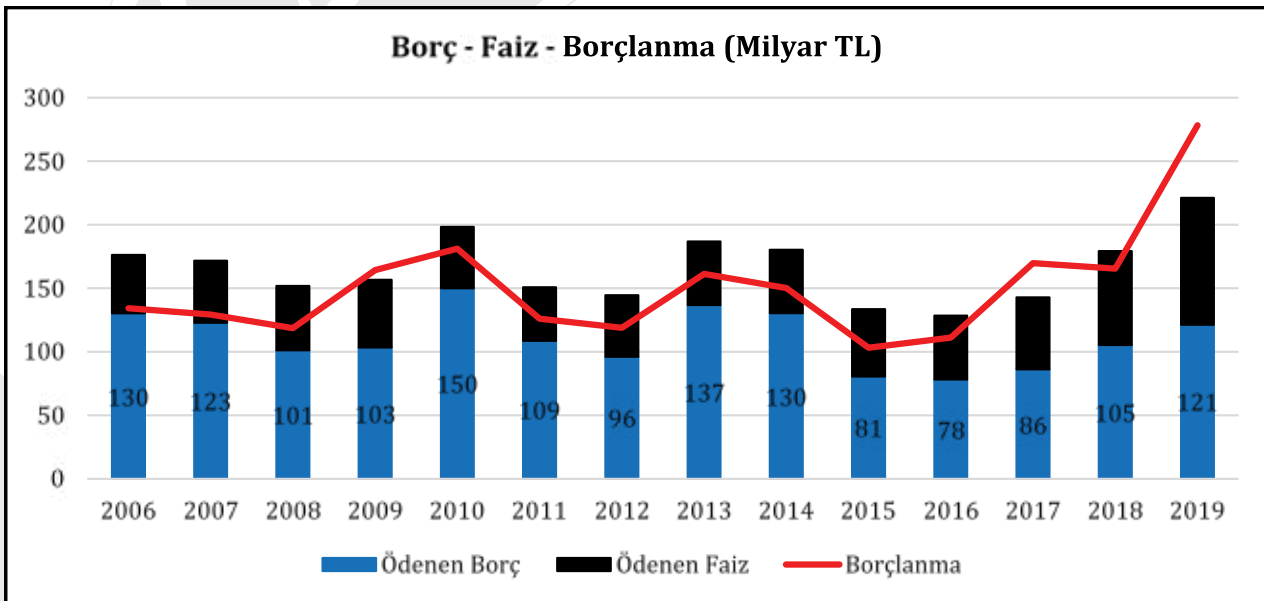


Grafik-2: (Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Ak Parti Hükümetlerinin yıllar içerisinde faize ödedikleri rakamlar Grafik-2’de gösterilmektedir. Siyah alan yıllık ortalama faize ödenen 51 Milyar TL’yi temsil etmektedir. Görüldüğü üzere, 2017 yılında kontrolden çıkan borçlanmanın kaçınılmaz sonucu olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı daha fazla kaynağı faiz ödemesine aktarmaktadır. 2019 yılında 100 Milyar TL faiz ödemesiyle önceki yılların iki katı faiz ödemesi yapılmıştır. Ak Parti fakirden topladığı kaynakları zenginlere kendi ifadeleriyle “faiz lobisine” faiz ödemesi olarak aktarmaya hızla devam etmektedir. Ve her geçen gün daha fazla ülke kaynağını heba etmektedirler. Berat Albayrak 2020 yılında ilk 4 ayda 55 Milyar TL faiz ödemesi yapmıştır ve maalesef yıl sonu yeni bir rekor bizi beklemektedir.

Vatandaş için kayıp yıl olarak ifade edilen 2020 yılı “faiz lobisinin” yılı olacaktır. Yıllık gelirlerini 2019 yılında 2 katına katlayan “faiz lobisi” 2020 yılında yıllık gelirini 3 katına çıkaracaktır. Bu durumun tek sorumlusu Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

Ak Parti iktidarının ilk yıllarında Hazine birikmiş borç yükünü çevirebilmek için borçlanıyordu. Faiz ödemelerini ise bütçeden yapıyordu. Böylece büyümesi kontrol altına alınan borç stoku, zaman içerisinde güçlenen ve büyüyen ekonomi içerisinde sorun olmaktan çıkacaktı. Fakat yaşadıklarımız ekonomi politikasının yanlışlığını acı tecrübelerle ortaya koydu. Grafik-3’de gösterildiği üzere, 2008 kriziyle birlikte Ak Parti iktidarı borçlarını çevirebilmenin yanında faiz ödemelerini yapabilmek için de borçlanmaya başladı ve süreç zaman içerisinde daha da kötüye giderek 2017 yılından itibaren Ak Parti iktidarı borç ve faizin toplamından daha fazla borçlanmak zorunda kaldı. Yani 1990’lı yılların ekonomisi geri hortladı; hükümet asli görevlerini yerine getirebilmek için bile borçlanmaya başladı. Kırmızı çizgi ile gösterilen borçlanma, artık borç ve faiz (mavi ve siyah çubuklar) ödemelerinin toplamını geçmiş durumdadır.



Grafik-3: (Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Bu borçlanma politikalarının sürdürülebilmesi mümkün değildir. Dünde mümkün değildi bugün de mümkün değildir. Bu sürecin sonucunu öngörebilmek mümkündür: Daha fazla borçlanma, daha fazla faiz ödemesi, çok daha borçlanma ve ekonomik iflas sonucu bütün kazanımların kaybedilmesi. Hazine ve Maliye Bakanlığı hatasında, yanlış ekonomi politikalarında daha fazla ısrar etmemeli ve Türkiye'nin ekonomik ve finansal yapısal sorunlarını acilen masaya yatıracak ve çözüm arayacak geniş katılımlı bilim kurulunu kurmalıdır.

Sonucu daha işin başında öngörülebilen bu sürecin bir numaralı aktörü Deva Partisi genel başkanı Ali Babacan batmakta olan gemiyi zamanında terk etmiş, hesap gelmeden masadan ayrılarak bütün hesabı Berat Albayrak'a yıkmayı başarmıştır. Fakat yapmış olduğu son açıklamalar, yarın geri gelse aynı yanlışlarda ısrar edeceğini ortaya koymaktadır.

Bu bariz yanlışını görmezden gelen Ali Babacan ve ekibinden uzak durmak ve yüz vermemek çözüm için atılacak ilk ve en önemli adım olacaktır.

Saygılarımızla

**Yeniden Refah Partisi
Ekonomik İşler Başkanlığı**